

Додаток 7

до звіту про огляд витрат державного
бюджету у сфері дорожнього
господарства

Опис варіантів досягнення цілей огляду витрат у сфері дорожнього господарства

1. Опис варіанта 1

1.1. Формування системного підходу до розроблення програмних документів з розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення та безпеки дорожнього руху.

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Завдання 1. Підготовка та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085 «Про затвердження Порядку спрямування коштів державного дорожнього фонду» в частині включення вимоги щодо спрямування субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення згідно зі складеним на відповідний період переліком об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг відповідно до затвердженої регіональної програми розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення.

Завдання 2. залучення приватного капіталу для фінансування розвитку та утримання автомобільних доріг шляхом укладання договорів приватно-державного партнерства (концесійних договорів) на будівництво та експлуатацію автодоріг.

Завдання 3. Внесення змін до чинних стратегічних та програмних документів у сфері безпеки дорожнього руху в частині актуальності та узгодженості цілей і завдань, усунення суперечностей між цими документами, а також щодо відповідності наявних підходів до формування та механізмів реалізації державної політики сучасним потребам соціально-економічного розвитку держави, баченню суспільством суспільної корисності послуг у сфері безпеки дорожнього руху.

Завдання 4. Удосконалення процедури відбору заходів, підготовлених центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, з метою їх включення до відповідних державних (регіональних, місцевих) програм з безпеки дорожнього руху.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Поліпшення швидкісного режиму, покращення безпеки руху, зменшення витрат на обслуговування транспортних засобів для користувачів автомобільними дорогами загального користування державного значення. Зниження соціального ризику
Надавачі публічних послуг	Підвищення ефективності використання бюджетних коштів
Гендерна рівність	Гендерні аспекти відсутні, гендерна дискримінація неможлива
Інфраструктура надання послуг	Покращення стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення, виконання заходів, передбачених Державною цільовою економічною програмою розвитку автомобільних доріг, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2018 № 382, та Державною програмою підвищення рівня безпеки дорожнього руху, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 435
Екологія	Вимоги щодо захисту довкілля регламентовано державними та галузевими нормами
Інше	Зменшення залишків невикористаних коштів субвенції, покращення освоєння коштів за Державною програмою підвищення рівня безпеки дорожнього руху

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Завдання 1 – не потребує додаткового фінансування.

Завдання 2 – розмір плати за експлуатаційну готовність, яку необхідно буде передбачити під час реалізації пілотних проектів на умовах державно-приватного партнерства, буде визначено під час укладання договору. На даному етапі спрогнозувати неможливо.

Потребує оцінки обсяг витрат на розроблення зазначених у завданнях 3–4 програмних документів.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Ризик затягування процесу розроблення проектів програмних документів та їх низької якості	Виділення достатнього обсягу фінансування на підготовку проектів нормативно-правових актів та програм, якісна підготовка технічних завдань та процедури публічних закупівель. Залучення експертів та проведення роз'яснювальної роботи, проведення нарад, обговорень, інформаційних кампаній тощо
Ризик неконструктивної позиції зацікавлених органів під час погодження та публічного обговорення проектів актів	Залучення експертів та проведення роз'яснювальної роботи. Посилення ролі місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в забезпеченні системи безпеки дорожнього руху та розвитку мережі доріг загального користування місцевого значення

1.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
1. Підготовка проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085 «Про затвердження Порядку спрямування коштів державного дорожнього фонду» в частині включення вимоги щодо спрямування субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення згідно зі складеним на відповідний період та згідно із затвердженою регіональною програмою розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення переліком об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг	Мінінфраструктури, Укравтодор, Укрінфрапроект	2021	Підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085
	Мінінфраструктури, Мінекономіки, Мінфін, Укравтодор, Укрінфрапроект Мін'юст	2022	Отримано листи погодження від заінтересованих органів
	Мінінфраструктури	2022	Внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект нормативно-правового акта
2. Розробка пілотних проектів щодо розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на умовах державно-приватного партнерства (концесії), обґрунтування вибору об'єктів	Команда підтримки реформ, Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства «SPILNO», Мінінфраструктури, Укравтодор	2021-2022 роки	Рішення щодо оголошення конкурсу
3. Проведення конкурсу та прийняття рішення щодо передачі в державно-приватне партнерство (концесію) автомобільних доріг за його результатами	Укравтодор	2022 рік	Укладені договори

4. Розроблення методики визначення економічних втрат у зв'язку із загибеллю або пораненням (травмуванням) людей внаслідок дорожньо-транспортних пригод та завдання економіці шкоди від дорожньо-транспортних пригод	Міністерство освіти і науки України	2023	Прийняття нормативно-правового акта
---	-------------------------------------	------	-------------------------------------

2. Опис варіанта 2

2.1. Покращення інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері дорожнього господарства.

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта:

Завдання 1. Актуалізація Методики визначення обсягу фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг та нормативів витрат, пов'язаних з утриманням автомобільних доріг, затвердженої спільним наказом Мінінфраструктури та Мінфіну від 21.09.2012 № 573/1019, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16.10.2012 за № 1734/22046.

Завдання 2. Удосконалення процедури відбору заходів, підготовлених центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, з метою їх включення до відповідних державних (регіональних, місцевих) програм з безпеки дорожнього руху.

Завдання 3. Залучення в установленому порядку додаткових (позабюджетних) джерел та кредитних коштів, у тому числі шляхом емісії облігацій, для фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, відповідного інженерного облаштування та інших споруд, забезпечення розвитку виробничих потужностей дорожнього господарства.

Завдання 4. Реєстрація в Міністерстві юстиції України наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Типової форми договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування» з метою вдосконалення ефективності використання бюджетних коштів при виконанні дорожніх робіт та підвищення якості робіт з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування державного значення шляхом застосування довгострокових договорів відповідно до статті 6 Закону України «Про автомобільні дороги».

2.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Поліпшення швидкісного режиму, покращення безпеки руху, зменшення витрат на обслуговування транспортних засобів для користувачів автомобільними дорогами загального користування державного значення, зменшення соціального ризику
Надавачі публічних послуг	Підвищення ефективності планування та забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підставі об'єктивної та актуальної інформації про стан мережі автомобільних доріг та споруд на них, а також підвищення безпеки та ефективності транспортного процесу, комфортності для водіїв та користувачів транспорту. Підвищення ефективності використання бюджетних коштів
Гендерна рівність	Гендерні аспекти відсутні, гендерна дискримінація неможлива
Інфраструктура надання послуг	Поліпшення транспортно-експлуатаційних характеристик та розвиток мережі автомобільних доріг загального користування, виконання заходів, передбачених Державною цільовою економічною програмою розвитку автомобільних доріг та Державною програмою підвищення рівня безпеки дорожнього руху
Екологія	Вимоги щодо захисту довкілля регламентовано державними та галузевими нормами
Інше	Покращення прозорості та ефективності використання бюджетних коштів

2.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Розробка проектів нормативно-правових актів не потребує додаткового фінансування.

Завдання 2 –потребує визначення обсягів фінансування.

2.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Ризик негативного реагування громадськості	Публікація інформаційних матеріалів у засобах масової інформації. Проведення зустрічей з представниками громадськості.
Ризик неконструктивної позиції зацікавлених органів під час погодження та публічного обговорення проектів актів	Залучення експертів та проведення роз'яснювальної роботи, проведення нарад, обговорень, інформаційних кампаній тощо

2.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
1. Розроблення проекту змін до спільного наказу Міністерства інфраструктури України та Міністерства фінансів України «Про затвердження Методики визначення обсягу фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг та нормативів витрат, пов'язаних з утриманням автомобільних доріг» від 21.09.2012 № 573/1019, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.10.2012 за № 1734/22046	Укравтодор	Виконано	Підготовлено проект наказу
	Мінінфраструктури		Направлено лист на Мінфін
	Мінфін	2021 рік	Направлено лист на Мінюст
	Мінюст		Присвоєно реєстраційний номер Мінюсту
2. Розроблення методики визначення економічних втрат у зв'язку із загибеллю або пораненням (травмуванням) людей внаслідок дорожньо-транспортних пригод та завдання економіці шкоди дорожньотранспортних пригод	Міністерство освіти і науки України	2023 рік	Внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект нормативно-правового акта
3. Внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Умов залучення кредитних коштів та надання державних гарантій у 2021 році для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями Державного агентства автомобільних доріг та переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення у 2021 році та обсягів бюджетних коштів для їх фінансування за рахунок запозичень, залучених під державні гарантії»	Мінінфраструктури, Укравтодор	2021 рік	Підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085
			Отримано листи погодження від заінтересованих органів
			Внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект нормативно-правового акта
4. Прийняття наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Типової форми договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування»	Мінінфраструктури, Укравтодор	2021 рік	Підготовлено проект наказу
			Отримано листи погодження від заінтересованих органів

			Реєстрація в Мініюсті наказу
--	--	--	---------------------------------

3. Опис варіанта 3

3.1. Підвищення ефективності використання коштів державного дорожнього фонду.
Варіант 3 є комбінацією варіантів 1 та 2.

3.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Завдання 1. Підготовка та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085 «Про затвердження Порядку спрямування коштів державного дорожнього фонду» в частині включення вимоги щодо спрямування субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення згідно зі складеним на відповідний період переліком об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг відповідно до затвердженої регіональної програми розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення.

Завдання 2. Залучення приватного капіталу для фінансування розвитку та утримання автомобільних доріг шляхом укладання договорів приватно-державного партнерства (концесійних договорів) на будівництво та експлуатацію автодоріг.

Завдання 3. Внесення змін до чинних стратегічних та програмних документів у сфері безпеки дорожнього руху в частині актуальності та узгодженості цілей і завдань, усунення суперечностей між цими документами, а також щодо відповідності наявних підходів до формування та механізмів реалізації державної політики сучасним потребам соціально-економічного розвитку держави, баченню суспільством суспільної корисності послуг у сфері безпеки дорожнього руху.

Завдання 4. Залучення в установленому порядку додаткових (позабюджетних) джерел та кредитних коштів, у тому числі шляхом емісії облігацій, для фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, відповідного інженерного облаштування та інших споруд, забезпечення розвитку виробничих потужностей дорожнього господарства.

Завдання 5. Реєстрація в Міністерстві юстиції України наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Типової форми договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування» з метою вдосконалення ефективності використання бюджетних коштів при виконанні дорожніх робіт та підвищення якості робіт з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування державного значення шляхом застосування довгострокових договорів відповідно до статті 6 Закону України «Про автомобільні дороги».

Завдання 6. Внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Правил дорожнього руху і постанови Кабінету Міністрів України від 27 червня 2007 р. № 879 «Про заходи щодо збереження автомобільних доріг загального користування» щодо приведення нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України у сфері проїзду великогабаритних та великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами загального користування до законодавства України та відповідного законодавства Європейського Союзу.

Завдання 7. Удосконалення процедури відбору заходів, підготовлених центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, з метою їх включення до відповідних державних (регіональних, місцевих) програм з безпеки дорожнього руху.

Завдання 8. Забезпечення прозорості та обґрунтованості прийняття рішень у сфері державного планування будівництва, реконструкції, ремонту автомобільних доріг шляхом визначення чітких, зрозумілих для населення і бізнесу пріоритетів з урахуванням національних інтересів та належного ресурсного забезпечення.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Поліпшення швидкісного режиму, покращення безпеки руху, зменшення витрат на обслуговування транспортних засобів для користувачів автомобільними дорогами загального користування державного значення. Зниження рівня соціального ризику
Надавачі публічних послуг	Підвищення ефективності планування та забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підставі об'єктивної та актуальної інформації про стан мережі автомобільних доріг та споруд на них, а також підвищення безпеки та ефективності транспортного процесу, комфортності для водіїв та користувачів транспорту. Підвищення ефективності використання бюджетних коштів
Гендерна рівність	Гендерні аспекти відсутні, гендерна дискримінація неможлива
Інфраструктура надання послуг	Поліпшення транспортно-експлуатаційних характеристик та розвиток мережі автомобільних доріг загального користування, виконання заходів, передбачених Державною цільовою економічною програмою розвитку автомобільних доріг та Державною програмою підвищення рівня безпеки дорожнього руху
Екологія	Вимоги щодо захисту довкілля регламентовано державними та галузевими будівельними нормами
Інше	Зменшення залишків невикористаних коштів субвенції, покращення прозорості та ефективності використання бюджетних коштів

Мережа автомобільних доріг загального користування має протяжність 170 тис. кілометрів, з яких 46,6 тис. кілометрів становлять автомобільні дороги державного значення, та щільність 281 кілометр на 1 тис. кв. кілометрів, що загалом відповідає темпам розвитку національної економіки. Проте транспортно-експлуатаційний стан переважної більшості автомобільних доріг є незадовільним, зокрема більше 90 % усіх автомобільних доріг мають високу зношеність та потребують реконструкції, капітального або поточного ремонту. Крім того, понад 9,6 тис. мостів за технічними параметрами не відповідають вимогам сучасних норм і фактичному навантаженню, 1923 мости потребують термінового ремонту, а 86 мостів перебувають в аварійному стані. За оцінками експертів Світового економічного форуму, Україна займає 132 місце в світі за рівнем розвитку автомобільних доріг.

Державною цільовою економічною програмою розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на 2018-2022 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2018 № 382 (далі – Програма), у 2021 році передбачено фінансування завдань і заходів у обсязі 85 253,82 млн грн, у тому числі за рахунок державного бюджету – 56 808,36 млн грн. У державному бюджеті на 2021 рік передбачено на фінансування завдань і заходів програми 50626,45 млн грн (89,1% від потреби). Разом з тим, програмою передбачено виконання робіт на автодорогах загальною протяжністю 1723,4 кілометрів. Водночас, Планом пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 276, передбачено виконання ремонтних робіт на ділянках автомобільних доріг загального користування державного значення протяжністю 4500 км, що потребує збільшення обсягів фінансування та залучення інших джерел з урахуванням допустимого навантаження на державний дорожній фонд та ефективного використання бюджетних коштів.

Для залучення за рахунок емісії облігацій додаткового фінансування для забезпечення виконання запланованого у 2021 році обсягу ремонтних робіт (4500 км) запропоновано захід з розроблення та внесення на розгляд Уряду проекту постанови «Про затвердження Умов залучення кредитних коштів та надання державних гарантій у 2021 році для забезпечення

виконання боргових зобов'язань за запозиченнями Державного агентства автомобільних доріг та переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення у 2021 році та обсяги бюджетних коштів для їх фінансування за рахунок запозичень, залучених під державні гарантії». Це дозволить відновити дорожнє покриття автомобільних доріг загального користування державного значення відповідно до стандартів ефективності та технічних вимог (до 10% від загальної протяжності).

Реалізація шести пілотних проєктів державно-приватного партнерства дозволить забезпечити відновлення та дотримання стандартів ефективності та технічних вимог на ділянках доріг загального користування державного значення з найбільшою інтенсивністю дорожнього руху загальною протяжністю 1398 км, а також будівництво, ремонт та утримання інженерних споруд, зон громадського обслуговування та об'єктів надання послуг на них.

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Завдання 1, 2, 4–6, 8 – не потребують додаткового фінансування.

Завдання 3 – розмір плати за експлуатаційну готовність, яку необхідно буде передбачити під час реалізації проєктів державно-приватного партнерства, буде визначено під час укладання договору. На даному етапі спрогнозувати неможливо.

Потребує оцінки обсяг витрат на розроблення зазначених у завданні 7 програмних документів.

Для підвищення ефективності використання коштів державного дорожнього фонду було запропоновано механізм їх спрямування як «плати за експлуатаційну готовність доріг» (передбачає компенсацію капітальних інвестицій в будівництво, ремонт, реконструкцію автодоріг та експлуатаційних витрат на їх утримання) для фінансування відновлення, покращення та обслуговування існуючих доріг за допомогою залучення приватних інвестицій на умовах державно-приватного партнерства.

З метою обґрунтування шляхів підвищення ефективності використання коштів державного дорожнього фонду використано міжнародний досвід в застосуванні програмного підходу щодо вибору, визначення пріоритетів та об'єктів інвестування в дорожню галузь та результати досліджень за програмою технічної підтримки Групи Світового банку, а саме:

- бізнес-модель державного дорожнього фонду України, побудовану з урахуванням джерел наповнення та напрямів використання коштів відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», а також Порядку спрямування коштів державного дорожнього фонду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085. Зазначена бізнес-модель дозволяє моделювання можливого навантаження на державний дорожній фонд від обслуговування боргу та виплат за довгостроковими зобов'язаннями (плати за експлуатаційну готовність) при залученні різних джерел фінансування та зміні співвідношення між ними;

- підхід до оцінки, перевірки та визначення пріоритетних серед міжнародних, національних та регіональних автодоріг загального користування державного значення для вибору тих об'єктів, які можуть бути пілотними проєктами для державно-приватного партнерства (Перелік з 12 та 6 проєктів для потенційних транзакцій – Опції залучення приватного сектору до покращення, ремонту та утримання доріг. Звіт для Світового Банку, вересень 2020);

- фінансову модель «Ukrainian roads_Network model.xlsb» з метою обґрунтування впливу використання різних джерел та механізмів фінансування щодо підвищення ефективності використання коштів державного дорожнього фонду, що була надана експертами Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації за підтримки Глобального інфраструктурного фонду (GIF) разом із звітом «Попереднє дослідження

щодо моделі мережі державних доріг України – Опції залучення приватного сектору до покращення, ремонту та утримання доріг» (підготовленим для Світового Банку, вересень 2020). Побудована фінансова модель «Ukrainian roads_Network model.xlsm» урахує джерела наповнення та напрями використання коштів відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України».

За допомогою моделі «Ukrainian roads_Network model.xlsm» було розроблено фінансові моделі для розрахунку чистої приведеної вартості (NPV) для кожного варіанту реалізації пілотних проєктів (традиційні публічні закупівлі (КПС), державно-приватне партнерство (ДПП), контракти ORPC з традиційними закупівлями та кредити від міжнародних фінансових організацій (кредити МФО)).

Ефективність реалізації проєктів оцінювалася за чистою приведеною вартістю (NPV). Різниця між NPV для чотирьох варіантів відображає їх порівняльну ефективність щодо використання коштів державного дорожнього фонду відносно базового варіанту – ефективність використання коштів (VfM). Для цілей даного розрахунку плата за користування автомобільною дорогою була проаналізована якісно та не була включена в оцінку ефективності використання коштів.

Ефективність реалізації 6-ти пілотних проєктів за альтернативними варіантами

(млн доларів США)

Варіант	Показник	Проєкт ДПП щодо автодороги М-03 Бориспіль – Полтава	Проєкт ДПП щодо сегменту автодороги М-14 Херсон – Миколаїв	Проєкт ДПП щодо ділянок міжнародних автодоріг М-07 та М-19 Ягодин - Ковель - Луцьк	Проєкт ДПП щодо міжнародної автодороги М-04 першої категорії та національної дороги Н-11 Дніпро - Кривий Ріг - Миколаїв	Проєкт ДПП щодо автодороги М-06 Київ – Житомир – Рівне	Проєкт ДПП щодо ділянок міжнародних автодоріг М- 29, М-04 (першої категорії) та М-18 (другої категорії) Харків - Дніпро - Запоріжжя
КПС (базовий)	NPV	-945	-508	-556	-866	-1204	-1026
ДПП	NPV	-596	-423	-416	-590	-823	-721
	VfM	349	85	140	276	381	305
МФО	NPV	-727	-437	-457	-689	-958	-825
	VfM	218	70	99	177	246	200
ORPC	NPV	-698	-454	-459	-668	-939	-814
	VfM	247	54	96	198	265	212

Оцінка потенціалу ефективності використання коштів проєкту щодо автодороги
М-03 Бориспіль – Полтава

(NPV, млн дол США)

Порівнювані проєкти	25 років (-5)	30 років	35 років (+5)
ДПП vs КПС	+138,6	+348,8	+244,9
МФО vs КПС	+48,5	+218,5	+112,0
ORPC vs КПС	+28,6	+247,1	+190,8

Оскільки найменший негативний NPV спостерігається за умови вибору схеми ДПП, він вважається найбільш ефективним для реалізації проєкту. Різниця між NPV для варіантів відображає їх ефективність використання коштів (VfM) у порівнні із базовим. Отже, оцінка ефективності використання коштів для усіх сценаріїв базується на

результатах зіставлення NPV.

Враховуючи, що у сценаріях ДПП та альтернативних (КПС, кредити МФО, OPRC) закладено різні міжремонтні періоди, по завершенню будь-якого строку проєктів ці сценарії призводитимуть до різного стану дороги.

Проте, за результатами порівняльного аналізу різних варіантів реалізації проєкту для строку 25 років (1 капітальний ремонт як для ДПП, так і для КПС) та 35 років (2 капітальних ремонти як для ДПП, так і для КПС) витрати життєвого циклу (life-cycle cost) обслуговування дороги оптимізуються. В обох альтернативах варіант ДПП демонструє вищу ефективність.

Для забезпечення реалізації механізму виплат приватному партнеру плати за експлуатаційну готовність автомобільної дороги загального користування державного значення та здійснення інших виплат у порядку та на умовах, передбачених договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства за рахунок здійснення видатків Державного дорожнього фонду розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо врегулювання бюджетних відносин під час реалізації договорів, укладених в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійних договорів» (реєстр. № 5090 від 17.02.2021), який знаходиться на розгляді у Верховній Раді України. Зокрема, положення урядового законопроєкту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо врегулювання бюджетних відносин під час реалізації договорів, укладених в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійних договорів» від 17.02.2021 № 5090 визначають можливість застосування довгострокового бюджетного планування шляхом запровадження довгострокових бюджетних зобов'язань.

Крім того, Законом України «Про автомобільні дороги» встановлено вимоги лише до договорів (контрактів) на експлуатаційне утримання, щодо яких встановлюються істотні умови та передбачено типову форму контракту, яка має затверджуватись Мінінфраструктури. Наразі, типова форма контракту відсутня.

Відповідно до Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 276, Укравтодором виконуватимуться ремонтні роботи на ділянках автомобільних доріг загального користування державного значення протяжністю 4500 км, що потребує збільшення обсягів фінансування та залучення інших джерел.

За допомогою фінансової моделі «Ukrainian roads_Network_model.xlsm» було здійснено моделювання можливого навантаження на державний дорожній фонд від обслуговування боргу та виплат за довгостроковими зобов'язаннями (плати за експлуатаційну готовність), за результатами якого встановлення граничного рівня довгострокових фінансових зобов'язань у розмірі до 50% не має створити загрозу для державного дорожнього фонду навіть у разі залучення додаткового боргового фінансування. Ураховуючи зазначене, до варіанту третього було включено завдання 4 щодо затвердження умов залучення кредитних коштів та надання державних гарантій у 2021 році для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями Державного агентства автомобільних доріг та переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення у 2021 році та обсягів бюджетних коштів для їх фінансування за рахунок запозичень, залучених під державні гарантії.

З метою підвищення ефективності використання коштів державного дорожнього фонду та формування системного підходу до розроблення і виконання програмних документів з розвитку автомобільних доріг загального користування пропонується Укравтодору, відповідно до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, та Переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2015 № 835, а також з метою забезпечення виконання пункту 1 Указу Президента України

від 19.07.2019 №529 «Про деякі заходи щодо створення умов для розвитку та підвищення якості автомобільних доріг» щодо забезпечення прозорості та обґрунтованості прийняття рішень у сфері державного планування будівництва, реконструкції, ремонту автомобільних доріг, забезпечити щомісячне оприлюднення на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних, а також на офіційному вебсайті Укравтодору інформації про хід та обсяги робіт з будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення та обсягів бюджетних коштів для їх фінансування на відповідний рік у розрізі об'єктів, а також джерел їх фінансування.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Ризик негативного реагування громадськості	Публікація інформаційних матеріалів у засобах масової інформації. Проведення зустрічей з представниками громадськості.
Ризик затягування процесу розроблення проєктів програмних документів та їх низької якості	Виділення достатнього обсягу фінансування на підготовку проєктів нормативно-правових актів та програм, якісна підготовка технічних завдань та процедури публічних закупівель. Залучення експертів та проведення роз'яснювальної роботи, проведення нарад, обговорень, інформаційних кампаній тощо
Ризик неконструктивної позиції зацікавлених органів під час погодження та публічного обговорення проєктів актів	Залучення експертів та проведення роз'яснювальної роботи. Посилення ролі місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в забезпеченні системи безпеки дорожнього руху та розвитку мережі доріг загального користування місцевого значення

1.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
1. Підготовка проєкту постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085 «Про затвердження Порядку спрямування коштів державного дорожнього фонду» в частині включення вимоги щодо спрямування субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення згідно зі складеним на відповідний період переліком об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг відповідно до затвердженої регіональної програми розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення	Мінінфраструктури, Укравтодор, Укрінфрапроект	2021 рік	Підготовлено проєкт постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085
	Мінінфраструктури, Мінекономіки, Мінфін, Укравтодор, Укрінфрапроект, Мін'юст	2022 рік	Отримано листи погодження від заінтересованих органів
	Мінінфраструктури	2022 рік	Внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта
2. Розробка пілотних проєктів щодо розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на умовах державно-приватного партнерства (концесії), обґрунтування вибору об'єктів	Команда підтримки реформ Мінінфраструктури, Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства «SPILNO», Мінінфраструктури, Укравтодор	2021-2022 роки	Рішення щодо оголошення конкурсу

3. Проведення конкурсу та прийняття рішення щодо передачі на умовах державно-приватного партнерства (концесії) автомобільних доріг за його результатами	Укравтодор	2022-2023 роки	Укладені договори
4. Внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Умов залучення кредитних коштів та надання державних гарантій у 2021 році для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями Державного агентства автомобільних доріг та переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення у 2021 році та обсягів бюджетних коштів для їх фінансування за рахунок запозичень, залучених під державні гарантії»	Мінінфраструктури, Укравтодор	2021 рік	Підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085 Отримано листи погодження від заінтересованих органів Внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови
5. Прийняття наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Типової форми договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування»	Мінінфраструктури, Укравтодор	2021 рік	Підготовлено проект наказу Отримано листи погодження від заінтересованих органів Реєстрація в Мін'юсті наказу
6. Внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Правил дорожнього руху і постанови Кабінету Міністрів України від 27 червня 2007 р. № 879 «Про заходи щодо збереження автомобільних доріг загального користування»	Мінінфраструктури, Укравтодор	2021 рік	Підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1085 Отримано листи погодження від заінтересованих органів Внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект нормативно-правового акта
7. Розроблення методики визначення економічних втрат у зв'язку із загибеллю або пораненням (травмуванням) людей внаслідок дорожньо-транспортних пригод та завдання економіці шкоди від дорожньо-транспортних пригод	Міністерство освіти і науки України	2023 рік	Прийняття нормативно-правового акта
8. Щомісячне оприлюднення інформації про хід та обсяги робіт з будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення та обсяги бюджетних коштів для їх фінансування на відповідний рік у розрізі об'єктів, а також джерел їх фінансування	Укравтодор	2021 рік	Публікація набору відкритих даних на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних, а також на офіційному вебсайті Укравтодору